

1666/2
2.10. 2020 год
БЕОГРАД

**Национално тело за акредитацију
и проверу квалитета у високом
образовању**

Број 612-00-00402/9/2019-03

25.09.2020. године

Београд

На основу члана 23. став 8. тачка 1. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“ број 88/2017, 27/2018 - др. закон и 73/2018) и Одлуке Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00402/8/2019-03 од 25.09.2020. године, Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању издаје

У В Е Р Е Њ Е
О АКРЕДИТАЦИЈИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Специјалистичких академских студија – Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику), за који је захтев за акредитацију поднео **Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет** са седиштем у улици Војводе Степе бр. 450, Београд, ПИБ 101746950, Матични број 07001975.

Како је установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС“ број 88/2017), студијски програм **САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику),** је акредитован у оквиру медицинског научног поља за упис 30 (тридесет) студената у седишту установе.

ДИРЕКТОР

Проф. др Јелена Кочовић

Достављено:

- високошколској установи
- архиви КАПК

**Национално тело за акредитацију
и проверу квалитета у високом
образовању**

**Комисија за акредитацију
и проверу квалитета**

Број 612-00-00402/8/2019-03

25.09.2020. године

Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1. члана 23. и члана 150. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 88/2017, 27/2018 - др. закон и 73/2018) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 25.06.2020. године, донела је

ОДЛУКУ

**о акредитацији студијског програма
специјалистичких академских студија**

Утврђује се да Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет са седиштем у улици Војводе Степе бр. 450, Београд, ПИБ 101746950, Матични број 07001975, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику)** у оквиру медицинског научног поља и то за упис 30 (тридесет) студента у седишту установе.

Установа се обавезује да у року од 2 године обавести Комисију за акредитацију о унапређењу квалитета у складу са препорукама наведеним у образложењу ове одлуке.

На основу ове Одлуке високошколској установи се издаје Уверење о акредитацији студијског програма.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет са седиштем у улици Војводе Степе бр. 450, Београд, ПИБ 101746950, Матични број 07001975, је дана 16.12.2020. године, поднела захтев за акредитацију студијског САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику) програма у оквиру медицинског научног поља под бројем 612-00-00402/2019-03.

Уз захтев за акредитацију, достављена је документација, која је прописана чланом 4. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС“ број 13/2019).

На основу чл. 8. и 9. Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је Рецензентску комисију (пет чланова) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлуке о захтеву за акредитацију.

Рецензентска комисија за акредитацију студијског програма, утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији студијског програма САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику), Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет, увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад високошколске установе.

Рецензентска комисија је саставила коначни Извештај, на српском и сажетак на енглеском језику, на који високошколска установа није имала примедбе. Коначни Извештај Рецензентске комисије је достављен Комисији за акредитацију и проверу квалитета.

Анализом Извештаја рецензентске комисије (у даљем тексту Извештај), Комисија је утврдила да је Рецензентска комисија (РК) поступила у складу са постављеним захтевима.

Увидом у достављену документацију Рецензентска комисија констатује да је високошколска установа (ВШУ) доставила документацију за студијски програм САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику).

Рецензентска комисија констатује да студијски програм обухвата све основне податке о студијском програму за који се тражи акредитација: Податке о високошколској установи у којој се изводи студијски програм и називе студијских програма; Образовно-научно поље наведено у складу са Законом; Обим, врста и дужина студија у складу са Законом; Назив дипломе наведен у складу са листом звања коју утврђује Национални савет. Детаљном анализом документације утврђено је следеће:

У структури студијског програма изборни предмети заступљени са одговарајућим % (>10%) у односу на укупан број ЕСПБ бодова, 20,83%. Листа изборних предмета садржи најмање двоструко већи број предмета у односу на број предмета који се бира (бира се 1 од понуђених 8). Активна настава заступљена са најмање 600 часова годишње или 20 часова недељно, а највише са 900 часова годишње или 30 часова недељно (720 часова или 27 часова недељно). Просечан број часова активне наставе недељно је исправан, 27 часова. Наставници запослени са 100% држе више од 70% часова активне наставе на свим студијским програмима ове установе. Укупно појединачно часовно оптерећење наставника недељно на свим ВШУ у Србији није веће од 12. Укупно појединачно часовно оптерећење сарадника није веће од 16. Студијски програм има Завршни рад, који је обавезан на свим степенима студија, за сва поља и ИМТ студије. Завршни рад се састоји од позиције: Израда и одбрана завршног рада (остали часови). Истраживања садржана у завршном раду (активна настава) су правилно одабрана на специјалистичким академским студијама (САС) као студијско-истраживачки рад – СИР. Завршни рад је приказан као заједнички предмет на студијском програму у позицији обавезних и изборних ЕСПБ (обавезни 50%, изборни 50% од укупног ЕСПБ за завршни рад).

1. Структура студијског програма (Стандард 1)

Студијски програм Специјалистичке академске студије - Фармацеутски менаџмент и маркетинг припада студијама другог степена у трајању од једне године, односно 2 семестра (60 ЕСПБ), у оквиру поља медицинских наука (научна област: фармацеутске науке), акредитован је 05.07.2013. године за упис 24 студената у седишту. Установа је доставила Допуну одлуке о акредитацији студијског програма од 27.06.2014. године, којом је овај програм акредитован за извођење на српском и енглеском језику за 24 студената у седишту, од којих 12 на енглеском језику. У децембру 2019. године поднет је захтев за поновну акредитацију. Из уводне табеле се види да је планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм: 30, као и да је планирано да се настава изводи на српском и енглеском језику.

Установа је приложила Одлуку о изменама и допунама овог студијског програма у циљу усклађивања са новим стандардима за акредитацију, коју је донео Сенат Универзитета у Београду 13.11.2019. године на предлог Наставно-научног већа Фармацеутског факултета.

У Уводној табели, у опису Стандарда 1 и у Додатку дипломи наведено је звање које студенти стичу завршетком студија: специјалиста фармације, што је у складу са Листом стручних, академских и научних назива коју је донео НСВО.

Структура студијског програма одговара захтевима стандарда, у погледу назива, циљева, исхода учења, услова уписа, начина извођења, услова преласка са других студијских програма.

2. Сврха студијског програма (Стандард 2)

Сврха студијског програма Специјалистичких академских студија - Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику), је образовање студената за звање специјалиста фармације и професију која је јасно препознатљива и друштвено оправдана и корисна. Такође, сврха студијског програма је у складу са основним циљевима и задацима Фармацеутског факултета Универзитета у Београду.

Овај студијски програм омогућава студентима да савладају вештине и методе истраживања, те да се оспособе за самосталан рад у области у фармацеутског менаџмента и маркетинга. Овај програм треба да оформи стручњаке који ће професионално и компетентно обављати посао у области специфичних фармацеутских дисциплина и даље унапређивати фармацеутску струку. Свршени студент је оспособљен да разуме националне, европске и међународне законске прописе у фармацеутској делатности и да их примени у пракси по завршетку школовања. Оспособљен је да критички размишља, доноси одлуке и решава проблеме из одређених области фармацеутске струке и делатности за које се специјализује.

3. Циљеви студијског програма (Стандард 3)

Циљеви студијског програма у складу су са основним задацима и циљевима Установе. Основни циљ овог студијског програма је стицање нових знања и вештина у областима фармацеутског менаџмента и маркетинга, информационих технологија у фармацији, управљања квалитетом у фармацији, дигиталним пословањем и комуникацијама у фармацији, иновативним приступима и фармакоекономије.

Похађањем програма Фармацеутски менаџмент и маркетинг студент проширује своја фундаментална знања из ових области и касније их примењује у фармацеутској струци. Кроз студијски програм студенти се усавршавају и стичу знања и вештине које их препоручују за рад у фармацеутској индустрији, дистрибуцији лекова, јавној апотеци, фармацеутским компанијама које се баве маркетингом, као и свим другим фармацеутским компанијама/установама тако да буду добри менаџери у разним областима фармације.

Стечена диплома специјалисте за одређену област биће препозната од стране европских институција, чиме се омогућава студентима да наставе даља стручна или научна усавршавања (докторске студије) из области фармације или сродних дисциплина на домаћим или европским универзитетима.

4. Компетенције дипломираних студената (Стандард 4)

Установа је дала детаљан опис општих и предметно-специфичних компетенција, које су у складу са предложеним курикулумом и исходима студијског програма.

Након савладаног студијског програма студент треба да зна да примени стечена знања и вештине у организовању фармацеутских активности, критичке анализе маркетиншких, фармакоекономских и сл. студија, у употреби фармацеутских информационих система, управљању квалитетом, електронском пословању, комуникацији у фармацији.

Специјалиста је оспособљен да разуме националне, европске и међународне законске прописе из појединих фармацеутских делатности и у стању је да их примени у пракси по завршетку школовања. Савладао је разне методе учења и студирања и оспособљен је да користи информационо-комуникационе технологије у овладавању знањима одговарајућег подручја, као и да усмено и писмено презентира резултате свог рада у струци. Након завршеног студијског програма, специјалиста је спреман за сарадњу не само унутар здравствене већ и шире заједнице. Такође је спреман са стручњацима сличног профила из земаља из окружења и шире да размењује стечена знања. Специјалиста је способан да примени и етичке принципе током рада.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности: решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака; повезивања основних знања из различитих области и њихове примене; праћења и примене новина у струци.

Установа је доставила Додатак дипломи на српском и енглеском језику.

5. Курикулум (Стандард 5)

Специјалистичке академске студије Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику) трају годину дана и организоване су у два семестра. Обухватају укупно 5 обавезних, један изборни предмет и израду специјалистичког рада. У првом семестру изучавају се три обавезна предмета: Фармацеутски менаџмент (10 ЕСПБ), Стратешки менаџмент (5 ЕСПБ) и Фармацеутски маркетинг (10 ЕСПБ) који носе укупно 25 ЕСПБ. У другом семестру изучавају се два обавезна предмета: Информациони системи и технологије у фармацији (7 ЕСПБ) и Управљање квалитетом у фармацији (8 ЕСПБ) који укупно носе 15 ЕСПБ, као и један изборни предмет (изборни блок, 5 ЕСПБ) од укупно понуђених 8 предмета (Дигиталне технологије у фармацији, Пословна комуникација у фармацији, Иновативни приступи у фармацеутском пословању, Преговарање и одлучивање у фармацији, Компетенције и управљање кадровима у фармацији, Одабрана поглавља фармакоекономије, Одабрана поглавља фармакоепидемиологије и Социјални маркетинг и ново јавно здравље). Након положених свих испита према плану и програму специјалистичких студија приступа се припреми и одбрани завршног специјалистичког рада који носи 15 ЕСПБ. Укупан фонд часова износи 720, а полагањем свих испита носи укупно 60 ЕСПБ. Од укупно 720 часова наставе, 205 часова наставе се реализују у облику предавања, 180 часова су вежбе, 210 часова ДОН и 125 часова СИР.

У општеобразовне и теоријско-методолошке предмете спадају Фармацеутски менаџмент (10 ЕСПБ) и Управљање квалитетом у фармацији (8 ЕСПБ), док остали предмети припадају категорији научно и стручно-апликативних предмета.

Структура курикулума има адекватан распоред предмета по семестрима, као и фонд часова активне наставе и ЕСПБ бодове. Задовољен је критеријум равномерног оптерећења студената наставом у току семестра (30 ЕСПБ бодова по семестру уз толеранцију до 20%; 25 ЕСПБ у првом и 35 ЕСПБ у другом семестру). У структури студијског програма на САС заступљени су предмети научно и стручно-апликативног карактера са 70% (42 ЕСПБ) и општеобразовни и теоријско-методолошки предмети са 30% ЕСПБ бодова (18 ЕСПБ). Изборни предмети су заступљени са најмање 10% ЕСПБ бодова (5 ЕСПБ за изборни предмет и 50% ЕСПБ бода од завршног рада, што је укупно 12,5 ЕСПБ, а то је од укупних 60 ЕСПБ 20,83%). Листа изборних предмета садржи најмање двоструки број изборних предмета од оног броја који се бира (1/8). Постоји обавезан завршни рад који је исказан као СИР. Активна настава је заступљена са најмање 600 часова активне наставе (720). У Књизи предмета детаљно је анализиран сваки предмет и налазе се адекватни наслови, тип предмета, година и семестар студија, број ЕСПБ, име наставника, циљ предмета, предуслови за похађање, садржај предмета, препоручена литература (већином књиге старијег датума), методе наставе, начин полагања испита и остали релевантни подаци.

6. Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма (Стандард 6)

Предложени студијски програм Фармацеутског менаџмента и маркетинга усаглашен је са савременим научним токовима и тренутним стањем струке. Усклађеност приложеног програма детаљно је анализирана и поређена кроз прилоге 6.1,2,3, затим 6.4 са предложеним високошколским установама, као и препорукама добре праксе у европским институцијама: 1) Frankfurt University, Goethe Business School, Germany (Master of Pharma Business Administration), 2) University of Aberdeen, Netherlands (Health Services Research, Managing for Health, Public Health), 3) Медицински факултет Свеучилишта у Рјечи, (Менаџмент у здравству). Обезбеђени су релевантни интернет линкови. На основу претходног, као и наведених исхода учења и мапирања предмета за студијски програм Фармацеутски менаџмент и маркетинг обухваћених Извештајем о самовредновању, закључује се да је програм адекватно усаглашен међународним, али и са другим програмима матичне високошколске установе.

7. Упис студената (Стандард 7)

Планирани број студената на студијском програму за који се тражи акредитација је у складу са расположивим просторним и кадровским могућностима ВШУ.

Услов за упис су завршене основне академске и дипломске академске студије или интегрисане академске студије у обиму од најмање 300 ЕСПБ бодова, тј. Фармацеутски факултет и факултете предвиђене овим студијским програмом

ВШУ уписује студенте на студијски програм САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику), у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима

8. Оцењивање и напредовање студената (Стандард 8)

Програм садржи обавезне предмете, изборни блок и израду завршног рада, и за сваки од наведених дат је приказ броја ЕСПБ бодова који се остварује према оптерећењу студената и методологији. Специјалистичке студије трају годину дана и организоване су у два семестра. Обухватају укупно 5 обавезних, један изборни предмет и израду завршног рада. У првом семестру изучавају се следећи обавезни предмети: Фармацеутски менаџмент 1 (10 ЕСПБ), Фармацеутски менаџмент 2 (5 ЕСПБ), и Фармацеутски маркетинг (10 ЕСПБ). У другом семестру изучавају се обавезни предмети Информациони системи и технологије у фармацији (5 ЕСПБ) и Управљање квалитетом у фармацији (10 ЕСПБ) и један изборни предмет (изборни блок, 5 ЕСПБ). Укупан фонд часова износи 720, а полагањем свих испита стиче укупно 60 ЕСПБ. Студент је обавезан да положи све испите према плану и програму специјалистичких студија, да би приступио припреми и одбрани завршног рада, у складу са Статутом Факултета и Правилником о специјалистичким академским студијама. Обезбеђена је континуираност праћења успешности студената у савладавању одређеног предмета током наставе и изражавање успешности поенима; предвиђено је стицање поена на

предмету кроз рад у настави, испуњавањем предиспитних обавеза (вежбе и предавања) и полагањем испита.

9. Наставно особље (Стандард 9)

За реализацију студијског програма специјалистичких академских студија Фармацеутски менаџмент и маркетинг обезбеђен је потребан број наставника са одговарајућим и неопходним квалификацијама, као и језичким компетенцијама. Теоријску наставу на овом студијском програму изводи 5 наставника са пуним радним временом у Установи. Од укупног броја наставника, четири наставника су са звањем ванредног професора, један наставник са звањем доцента. Просечно оптерећење наставника на студијском програму је 3,22 часова недељно, а у Установи 6,3 часова недељно. Проценат предавања који држе наставници запослени са пуним радним временом је 100%.

У извођењу наставе учествују и један сарадник, запослен са пуним радним временом у Установи. Просечно оптерећење сарадника на студијском програму је 10,87 часова недељно, а у Установи 8,77 часова недељно.

С обзиром на планирани број студената за упис, као и расположиви број наставника и сарадника, стандард величине групе за предавања и вежбе је задовољен. Наиме, однос укупног броја студената САС и броја запослених наставника износи 4,8.

Наставно особље има одговарајуће научне и стручне квалификације за извођење наставе и трансфер знања, што је такође документовано списком публикација од најмање 5 најзначајнијих радова, који задовољавају стандарде високе научно-истраживачке компетентности.

10. Организациона и материјална средства (Стандард 10)

Анализом достављене документације, Фармацеутски факултет је потврдио да у оквиру факултетских капацитета теоријски располаже адекватним простором и техничком опремом за извођење САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг. Овом студијском програму су намењена 2 амфитеатра, свечана сала, 2 компјутерске лабораторије и наставнички кабинет, укупне површине од 520,19 м². Наставнички кабинет који ће бити коришћен налази се у оквиру Института за социјалну фармацију и фармацеутско законодавство. Величина приказаних просторија за овај студијски програм одговара максималном предвиђеном броју уписаних студената, који износи 30, од чега барем 12 на енглеском језику. Будући да ће рад са студентима бити организован у мањим групама, величина простора прописана стандардом у сразмери је са наведеним бројем студената.

За овај студијски програм обезбеђени су адекватни библиотечки ресурси, учила и помоћна наставна средства за нормално одвијање наставног процеса у оквиру свих наведених предмета и наставних јединица. Они обухватају 32 уџбеника и референтне

библиотечке јединице. Такође, номиновано је 10 уџбеника, помоћних уџбеника и монографија аутора који су ангажовани на САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг. Важну напомену представља чињеница, коју потврђује и SWOT анализа у самовредновању, да не постоји адекватан примарни уџбеник на српском језику, што је пожељно обезбедити у даљем раду, ради лакшег и адекватнијег презентовања основног градива студентима овог студијског програма.

11. Контрола квалитета (Стандард 11)

Фармацеутски факултет обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

На основу приложене документације, Рецензентска комисија високо оцењује мере и поступке спровођења контроле квалитета студијских програма.

Комисија за обезбеђење квалитета на Факултету редовно припрема Извештаје о самовредновању Фармацеутског факултета. На интернет страници Факултета (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/>) доступни су извештаји из 2008, 2010, 2012, 2015. и 2018. године.

Фармацеутски факултет Универзитета у Београду обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. На званичној интернет презентацији Фармацеутског факултета Универзитета у Београду, на веб страни: <http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/> објављени су релевантни документи.

12. Студије на светском језику (Стандард 12)

Специјалистичке академске студије се акредитују за извођење на српском и енглеском језику. За извођење програма на енглеском језику приложена је књига предмета са стандардизованим подацима који се односе на циљеве и исходе предмета, затим одговорне наставнике, садржај предмета, као и начин стицања предиспитних и испитних поена.

Приложени додатак дипломе са транскриптом предмета и начином формирања оцена на енглеском језику еквивалентан је ономе на српском језику. Сви стандарди неопходни за акредитацију приложеног програма специјалистичких академских студија су у оквиру целокупне документације припремљени и на енглеском језику.

Језичке и наставне компетенције предавача су адекватно документоване и одговарају захтевима за акредитацију програма. Студенти који уписују студије на енглеском језику морају да приложе сертификат о познавању енглеског језика. Такође, студент може уписати студијски програм специјалистичких академских студија уколико је део формалног образовања (средња школа или факултет) похађао на енглеском језику.

За извођење наставе на енглеском језику установа обезбеђује предвиђени број библиотечких јединица на том језику. Наставни планови, распоред одржавања наставе и остале неопходне информације доступне су студентима преко електронске платформе за учење, као и огласне табле. Факултетско особље оспособљено је за пружање услуга на енглеском језику.

Препоруке

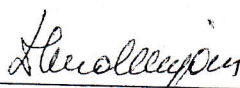
- **предлог мера за отклањање уочених слабости**
- Увођење адекватног система планирања испуњености и расположивости просторних капацитета за неометано обављање наставе или преименовање простора у учионички простор.
- Обнављање рачунарске опреме, софтвера и ИТ инфраструктуре ради боље доступности садржаја студентима.
- Што скорије издавање примарног уџбеника на српском језику за САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг, чиме ће се унапредити процес стицања основног знања у складу са темом студијског програма.
- Растерећење, континуирана едукација и мотивација ненаставног особља.
- Препоручује да Установа припреми, усвоји и објави Акциони план за предстојећи период.

Имајући у виду да је високошколска установа испунила стандарде за акредитацију студијског програма **САС Фармацеутски менаџмент и маркетинг (на српском и енглеском језику)**, прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, одлучено је као у диспозитиву.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Проф. др Ана Шијачки